

خاقانی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»:

## حفظ منافع ملی را از چین بیاموزیم

مهرنوش حیدری



سال‌هاست که دولتمردان و مسوولان به منظور خنثی کردن اثر تحریم‌های شدید؛ سیاست نگاه به شرق و به ویژه روسیه و چین را در روابط و تجارت خارجی دنبال کرده و نسبت به تبعات آن عملیاتی توجه بوده‌اند.

اقتصاددانان و کارشناسان روابط بین‌الملل و حتی افکار عمومی نسبت به اینکه نیاید تمام تخم‌مرغ‌ها را در سبد چین و روسیه بگذاریم و دروازه‌های تجارت خارجی را به روی سایر کشورها بندیم؛ هشدارهای بسیار داده‌اند. ماه‌های گذشته مشخص شد؛ هشدارهایی دلیل نبوده و روسیه سال‌هاست که تمایلی به توسعه صنعت گاز و نقش آفرینی در بازارهای جهانی نداشت و حتی به دلیل تحریم‌های ناشی از حمله به اوکراین، سعی کرد اندک بازارهای نفتی ایران را نیز تصاحب کند.

البته ماجرا به اینجا ختم نشده بلکه در سال‌های اخیر همواره از چین به عنوان شریک استراتژیک تجاری نام برده می‌شد و مسوولان مدعی بودند که این کشور دوست و برادر در روزهای سخت پشت ایران را در مجامع بین‌المللی خالی نکرده است؛ اما در هفته‌های اخیر چین که منافع کشورش بر هر چیزی از حیثیت دارد با قطر قرارداد ۲۷ ساله گاز منعقد کرد زیرا تامین گاز پایدار و بدون دردسر مورد نیاز چین از عهده قطر برمی‌آید و در کنار آن رئیس‌جمهور چین بدون توجه به روابط سیاسی خودش ایران با کشورهای حاشیه خلیج فارس، به عربستان سعودی سفر کرد که به امضای تفاهم‌نامه استراتژیک با این کشور منجر شد و نشان داد دولت چین و شرکت‌های چینی، ریسک

همکاری با ایران به عنوان کشوری که تحت تحریم‌های گسترده قرار دارد را نمی‌پذیرند و اینک منافع اقتصادی آن‌ها در گرو حمایت و همکاری با ایران نیست.

بر خلاف تصورات برخی از داخلی‌ها به نظر می‌رسد از اهمیت موقعیت استراتژیک و ژئوپولیتیک ایران به ویژه در نزد شریک مهم تجاری‌اش؛ یعنی چین کاسته شده است زیرا «شی جین پینگ» به عنوان رئیس‌جمهور چین به سراغ شیوخ عرب رفت و با آنها توافق‌نامه‌های مهم اقتصادی منعقد کرد. جمعه گذشته و در پایان نشست سران عربستان و چین توافق‌هایی در زمینه توسعه روابط سیاسی، اقتصادی، امنیتی، انرژی، آموزشی و فرهنگی میان طرفین به امضا رسید و در پایان این نشست بیانیه مشترکی صادر شد که نکته قابل توجه آن؛ موضع‌گیری دو کشور و به ویژه چینی‌ها علیه ایران

بود؛ به عبارتی کشوری که سال‌ها عنوان «متحد و شریک تهران» را یدک می‌کشید؛ با امضای بیانیه ضدایرانی به نوعی پشت ایران را خالی کرده است.

## چین چرخید؟

محمود خاقانی، کارشناس ارشد حوزه انرژی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» در پاسخ به این سوال که آیا چرخش شریک استراتژیک ایران به سمت کشورهای حاشیه خلیج فارس حاوی پیام بانه‌تای برای دولتمردان و اقتصاد ایران است یا خیر؛ گفت: این اقدام دارای پیام بسیار ساده و شفاف است و اینکه دولت‌ها در هر شرایطی به منافع ملی خود فکر می‌کنند و چین نیز به منافع عمومی خود فکر می‌کند و در این راستا به راحتی وارد عقد قرارداد با دیگر کشورها می‌شود.

هیچ دوستی و هیچ دشمنی

نمی‌تواند منافع ملی کشوری را تحت تاثیر قرار دهد. یعنی باید به این واقعیت تلخ اعتراف کنیم که چین در فاز یک سیاست خارجی‌اش در خاورمیانه علاقه‌مند بود که با ایران روابط ویژه داشته باشد و شاید به همین دلیل از ایران خواسته بود که متن توافق ۲۵ ساله را بسیار سری و محرمانه نگه دارد.

وی اضافه کرد: رئیس‌جمهور چین نیز سفری به ایران داشت و اعلام کرد در نظر دارد ۴۰۰ میلیارد دلار در صنعت نفت و گاز ایران سرمایه‌گذاری کند.

وی تصریح کرد: همه این موارد بر اساس منافع ملی چین تعریف شده بود که در خاورمیانه در درجه نخست با ایران روابط داشته باشد. اما متعاقباً و به تدریج چینی‌ها تا حدودی از تضاد منافع در حکمرانی فعلی در ایران به نفع خود سود کردند و در نهایت برای بلندمدت به این نتیجه رسیدند که

نمی‌توانند با ایران کار کنند و یا روی کشور ما حساب کنند و تضمینی برای تامین امنیت انرژی خود در ارتباط با ایران ندیدند.

## قطر و عربستان

## شرکای جایگزین ایران

وی ادامه داد: به همین دلیل یک قرارداد بسیار بلند مدت به منظور تامین گاز طبیعی مایع و سرمایه‌گذاری در قطر امضا کردند و عربستان نیز اخیراً به یک توافق کلان برای سرمایه‌گذاری در این کشور رسیده‌اند و نیز با شورای خلیج فارس نشستی داشتند که با کشورهای کوچکتر مانند امارات، بحرین، عمان هم توافق‌نامه‌هایی را برای سرمایه‌گذاری به منظور تامین منافع ملی چین و مهمتر از آن، تامین امنیت عرضه انرژی-نفت و گاز-مورد نیاز این کشور امضا کردند.

این تحلیلگر مسائل انرژی بیان کرد: یادمان باشد چین هیچ‌گاه به‌طور جدی کارش در ایران را دنبال و پیگیری نمی‌کرد؛ کم‌اینکه در دولت یازدهم یا دوازدهم یادمان هست که چین با توتال در فاز ۱۱ پارس جنوبی مشارکت داشت و بعد از اینکه توتال خروج آمریکا را برجام را بهانه قرار داد و وزیر وقت دولت به چین سفر کرد و پیشنهاد داد که سهام توتال را چین اجرا کند اما چینی‌ها این تمایل را نشان ندادند.

## وقتی چین بهانه می‌آورد

وی ادامه داد: در ارتباط با راه آهن تهران به مشهد و حتی بندر چابهار نیز وزیر وقت دولت قبلی به چین رفت و برای احداث راه آهن با شرایط بسیار بسیار خوب به نفع چین نیز قرارداد امضا کرد، ولی چینی‌ها به بهانه‌های مختلف آن قراردادها را نیز اجرا نکردند.

## چین هیچ‌گاه به‌طور جدی

تمایل به همکاری با ایران نداشت خاقانی گفت: چین هیچ‌گاه به



## محمود خاقانی در گفت‌وگو

با «توسعه ایرانی»: اکنون که چین با شیوخ خلیج فارس قرار داد تامین انرژی و بیانیه‌های ضدایرانی امضا کرده؛ سیاست‌گذاران و مجریان روابط خارجی در ایران باید به خود بیایند و در نگرش به منافع ملی کشور و همچنین در سیاست نگاه به شرق خود به‌طور جدی بازنگری کنند

طور جدی تمایل به همکاری با ایران نداشت در تفاهم‌نامه‌ها و یا قرارداد ۲۵ ساله که با ایران امضا کرده بود نیز تاکید بر سری نگه داشتن و عدم فاش شدن آن داشت؛ به نوعی همان بازی را در معادلات بین‌المللی با غرب و به ویژه با آمریکا که قبلاً روسیه بازی کرده بود و روسیه نمی‌خواست گاز و نفت ایران به بازار اروپا برود البته سیاست‌های روسیه قبل از جنگ اوکراین بود. یادمان باشد قبل از اینکه چین به خلیج فارس بیاید و با شیوخ منطقه قراردادها را امضا کند؛

رئیس‌جمهور چین دیداری با جو بایدن داشت و در آن دیدار آمریکا به طور شفاف بیان کرد که نمی‌خواهیم با چین اختلاف داشته باشیم و با مذاکراتی که داریم در حال حل کردن اختلافات هستیم؛ مذاکراتی نیز اخیراً و پشت پرده از سوی آمریکا با روسیه آغاز شده است.

وی تاکید کرد: اکنون سیاست‌گذاران و مجریان روابط خارجی در ایران باید به خود بیایند و در نگرش به منافع ملی کشور و همچنین در سیاست نگاه به شرق خود به‌طور جدی بازنگری کنند.

رئیس کل بانک مرکزی در پاسخ به سوالی در این زمینه که برخی صادرکنندگان نسبت به ارزش‌نمایی اعتراض دارند چرا که هزینه‌های آنها با ارز آزاد است اما مجبورند ارز حاصله را به قیمت نیمایی عرضه کنند، گفت: سازوکاری که برای محصولات کشاورزی و دانش‌بنیان طراحی شده است در واقع حمایت تشویقی است ضمن آنکه نرخ ارز نیمایی نیز نرخ خوبی است و برای صادرکنندگان نیز می‌تواند بر مبنای محاسبه واقعی ارزش جذابیت داشته باشد.

وی در خصوص واگذاری بانک‌هایی که اموال مازاد خود را واگذار نکرده‌اند نیز تصریح کرد: در بانک مرکزی بر اساس ماده ۱۶ و قوانین رفع موانع تولید بانک‌هایی که اموال مازاد خود را واگذار نکرده‌اند به سازمان امور مالیاتی معرفی و جریمه می‌شوند و ضمن آنکه سهام مازاد بانک‌هایی باید واگذار شود و بانک مرکزی در این زمینه مکرراً در حال پیگیری است.

صالح آبادی در واکنش به شایعه برکناری و عدم حضور در بانک مرکزی نیز تاکید کرد: این شایعات اساساً تکذیب می‌شود و بنده با قدرت در بانک مرکزی در حال انجام وظیفه هستم و هیچ‌گونه قه‌ری نیز وجود ندارد.



در یافت ارز گفت: هدف بانک مرکزی برای خرید حواله ارزی از صادرکنندگان تشویق صادرات غیر نفتی است که مصوبه مجلس شورای اسلامی در همین زمینه نیز وجود دارد، بر همین اساس صادرکنندگانی که در خارج از کشور حواله ارزی دارند با تحویل حواله ارزی به بانک مرکزی به همان میزان اسکناس دلار دریافت می‌کنند و صادرکننده می‌تواند ارز دریافت شده را در بازار متشکل ارزی به قیمت روز به فروش برساند و در مقابل حواله ارزی که در اختیار بانک مرکزی است برای واردات مورد استفاده قرار می‌گیرد.

## سخنگوی کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی:

## سفره‌های آب زیرزمینی کشور سالانه یک متر فروکش می‌کند

شود. وزارت جهاد کشاورزی باید به کشاورزان و سرمایه‌گذاران خود اعلام کند در صورت کشت محصولات آبریز از آنها آب‌بها دریافت می‌کند.

## ضرورت نصب کنتور هوشمند بر چاه‌های کشاورزی

این نماینده مجلس با تاکید بر ضرورت نصب و راه‌اندازی کنتورهای هوشمند در اراضی کشاورزی کشور، این مهم را گامی مؤثر در مدیریت مصرف آب در بخش کشاورزی برشمرد و تصریح کرد: باید با فراهم‌سازی تسهیلات، کنتورهای هوشمند در اراضی کشاورزی نصب شوند و از این طریق از کشت و برداشت محصولاتی که با اقلیم این سرزمین همخوانی ندارند و بسیار آبربر هستند، جلوگیری شود.

## تعداد چاه‌های آب غیرمجاز

## بیشتر از چاه‌های آب مجاز است

وی در واکنش به بهره‌برداری از ۳۳۸ هزار حلقه چاه غیرمجاز در بخش کشاورزی و خلاءهای قانونی برای پلمپ این چاه‌ها

سطح صادرات کشور در حوزه نفتی و غیر نفتی نسبت به سال گذشته وضعیت بهتری دارد و حتی بهبود نیز یافته است و بر این اساس مشکلی در تامین ارز نداریم در همین راستا بعضی از معوقات نفتی مثلاً از کشور عراق وصول شد حتی بدهی‌های ارزی به کشورهای طلبکار نیز واریز شده است.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر معطل ماندن برخی کشتی‌های حاوی کالاهای اساسی بدلیل عدم تامین ارز آنها نیز گفت: این کالاهایی که در بندر وجود دارد از آنها موجود است اما نکته بحث ریال این دسته از کالاهاست به این معنا که این کالاهای ترخیص شوند و بعداً فروش، ریال آنها به بانک مرکزی تحویل داده شود تا ارز آنها در اختیار قرار گیرد، بنابراین تاکید می‌شود در تامین ارز هیچ‌گونه مشکلی وجود ندارد.

وی در خصوص حواله‌های ارزی و مکانیزم تحویل آنها و

رئیس کل بانک مرکزی با تاکید بر افزایش درآمدهای ارزی حاصل از صادرات گفت: این درآمدها در سال جاری نیز بهبود یافته است و بر این اساس هیچ‌گونه مشکلی در تامین ارز نداریم. به گزارش ایسنا، علی صالح‌آبادی در حاشیه امضای تفاهم‌نامه تطبیق سیاست‌های تجاری با ارزی کشور با وزارت صنعت، معدن و تجارت و جمع‌خبر نگاران با بیان اینکه در بازار نیما هیچ‌گونه مشکلی در عرضه ارز وجود ندارد گفت: همانطور که در اطلاع‌رسانی‌های تاکید می‌شود تعادل خوبی بین میزان عرضه با میزان تقاضا وجود دارد و مشکلی در بازار نیما نداریم. وی افزود: سفارش‌هایی که در وزارت صنعت، معدن و تجارت ثبت و به بانک مرکزی ارسال می‌شود تامین ارز آنها به خوبی در حال انجام است.

رئیس کل بانک مرکزی ادامه داد: خوشبختانه در سال جاری

## گفت و گو

## خبر اقتصادی

## هفته آینده اولین محموله

## خودروهای خارجی وارد می‌شود



ایلنا-وزیر صمت اظهار داشت: ۴۰۰ مجموعه و شرکت درخواست واردات خودرو داشتند که در فرآیند غربال و ارزیابی‌ها ۲۷ شرکت مجاز به واردات خودروهای خارجی شناخته شده و ثبت سفارش را انجام دادند.

رضا فاطمی امین گفت: تمام هماهنگی‌ها با دستگاه‌های مختلف برای بحث واردات خودرو انجام شده و هفته آینده اولین خودروهای خارجی وارد کشور خواهند شد و در گمرکات مستقر و مسیر ترخیص را طی می‌کنند.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه در اولین محموله چه تعداد خودرو وارد کشور خواهد شد تاکید کرد: تمام ثبت سفارش‌ها کامل شده و باید به این موضوع توجه شود که ۴ سال مسیر واردات خودروهای خارجی متوقف بود و امروز با تعیین ضوابط اجرایی از جمله انتقال فناوری این مسیر باز شده و پرونده ممنوعیت خودروهای خارجی بسته شد. این که چه تعداد خودرو خارجی وارد می‌شود بستگی به اقدامات شرکت‌های مجاز برای واردات خودرو دارد.

وزیر صمت ادامه داد: ۴۰۰ مجموعه و شرکت درخواست واردات خودرو داشتند که در فرآیند غربال و ارزیابی‌ها ۲۷ شرکت مجاز به واردات خودروهای خارجی شناخته شده و ثبت سفارش را انجام دادند.

## پیش‌بینی اکونومیست از اقتصاد ایران

نشریه اکونومیست تورم ۳۰ درصدی را برای اقتصاد ایران در سال آینده پیش‌بینی کرده که به نظر می‌رسد کمی خوشبینانه باشد. پیشتر، صندوق بین‌المللی پول اعلام کرده بود که در صورتی که کسری بودجه و کاهش ارزش پول ملی ایران ادامه یابد، رشد تورم طی دو سال آینده به طول می‌انجامد. این نهاد بین‌المللی بولی نرخ تورم را بیش از ۵۰ درصد پیش‌بینی کرده است. البته این برآورد نرخ تورم با شرط و شروطی نیز همراه است؛ اینکه اگر تحریم‌ها لغو شوند، نرخ ارز به ثبات برسد و صادرات نفت افزایش یابد، تورم به زیر ۱۰ درصد می‌رسد و واقعیات اقتصادی ایران خط‌طلایی بر این تحلیل می‌کشد.

## قیمت میوه‌های شب یلدا

## اعلام شد



تسنیم - رئیس اتحادیه فروشنندگان میوه و تره بار تهران گفت: هندوانه بر اساس کیفیت در میدان مرکزی میوه و تره بار تهران با قیمت ۷ هزار و ۹۰۰ تومان به فروش می‌رسد که حداکثر سود خرده‌فروشی آن ۳۵ درصد است.

اسدالله کارگر رئیس اتحادیه فروشنندگان میوه و تره بار تهران درباره قیمت میوه‌های شب یلدا اظهار داشت: انار سلاوه حداقل ۱۰ هزار تومان، به‌طور میانگین ۲۰ هزار تومان و حداکثر ۲۰ هزار تومان در میدان میوه و تره بار به صورت عمده فروخته می‌شود که در خرده‌فروشی‌های این محصول حداکثر ۲۵ درصد سود قابلیت فروش دارد.

وی افزود: قیمت هر کیلوگرم انار شیراز نیز از ۱۵ هزار تومان شروع می‌شود و نرخ میانگین آن ۲۵ هزار تومان است.

## مصرف گاز از مرز ۶۰۰ میلیون

## مترمکعب عبور کرد



معاون وزیر نفت در امور گاز اعلام کرد که با کاهش دمای هوا، ۷۲ درصد تولید گاز کشور در بخش خانگی و تجاری مصرف می‌شود. مجید چنگی با اشاره به افزایش مصرف گاز در کشور، اظهار کرد: مصرف گاز طبیعی به‌ویژه در بخش خانگی و تجاری با افزایش برودت و سرمای هوا در کشور طی ۲۴ ساعت گذشته (۲۰ آذر ماه) به ۶۷ میلیون مترمکعب رسید.

وی گفت: با افزایش مصرف گاز در بخش خانگی، محدودیت‌هایی در بخش صنایع و پتروشیمی‌ها اعمال می‌شود و ناچار به مصرف سوخت مایع خواهند بود. مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران در پایان از همه مردم و مشترکان درخواست کرد که در مصرف گاز طبیعی صرفه‌جویی کنند.